

Vzdělávací obor: **Český jazyk a literatura**

Očekávaný výsledek učení: JJK-CJL-001-ZV5-006

Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku.

Popis úrovně Na cestě

- Zhodnotí informace, které se dověděl, a dává je do souvislostí s těmi, které již zná.
- Rozpozná situace, kde se může s manipulací setkat: komunikace mezi lidmi.

Manipulace

Autorka materiálu: Mgr. Jovanka Rybová

Anotace

Aktivita vede žáky k tomu, aby se naučili, jak čelit manipulativní komunikaci. Využívá video České televize, kdy žáci srovnávají videoukázku s tím, co již v životě zažili. Aktivita je vede k nácviku rozhodování se v běžných obtížných situacích. Vhodně zvolené vzdělávací strategie popsané v ilustraci směřují k rozvoji uvedených klíčových kompetencí.

Zadání pro žáky

1. Zamyslete se, co se vám vybaví, když se řekne manipulace.
2. Sledujte video na <https://edu.ceskatelevize.cz/video/4715-manipulace-s-lidmi> a запиšte alespoň jednu větu, která podle vás je manipulativní. Po skončení diskutujte se spolužáky.
3. Ve dvojici sehraje modelovou ukázkou manipulace v komunikaci a její odmítnutí.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000-ZV5-001	<i>Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.</i>	- učím žáky na příkladech, skrze zážitky rozpoznávat manipulaci v komunikaci a reagovat na ni - vytvářím návodné situace, kdy žáci prakticky prožívají problémové situace
KK k řešení problémů Kritické hodnocení a využití vědeckého poznání KRP-VED-000-ZV5-001	<i>Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.</i>	- poskytuji žákům příležitost k vyjádření pocitů, které v nich nově získaná informace vyvolává

Metodický komentář pro učitele

1. V úvodu s žáky diskutujte o tom, co se jim vybaví, když se řekne „MANIPULACE“. Odpovědi zapisujte na tabuli. Pak jim pustte video do části 01:29. Nechejte žáky přemýšlet nad tím, co ve videu mohli pozorovat.

- Co bylo na situaci zvláštní?
- Jak reagovaly děti, maminka, sousedka Vomáčková?
- Jaký důvod měla asi paní Vomáčková, že chtěla, aby všichni šli na výstavu? Zažil/a jsi někdy podobnou situaci?

2. Rozdejte žákům pracovní list a sdělte jim, že při sledování další části videa mají zapsat jednu větu, která jim připadá manipulativní. Pustte video do části 06:46.

3. V kruhu si vyprávějte, které věty jste zapsali a proč. Učitel klade otázky: Jaké pocity ve vás vyvolávají tyto věty?

Na mou duši Vám to sluší. Nikdo lepší, než Vy, tu v království není..... lichotí mi;

Mami, pan purkmistr tu na tebe už půl hodiny čeká..... vzbuzení výčitek svědomí;

Dovolil jsem si tady malého tetřívka z naší obůrky..... pocit vděčnosti za něco;

Jste vyčerpaná, já to s Vámi myslím dobře..... falešné porozumění;

Přece rozhodujete sama za sebe. Aby si nemyslel, že na takový úkol nestačíte..... vnucování neschopnosti;

V království není pevná ruka, když král odjel..... vyvolání strachu z odmítnutí.

4. Sehraje s žáky modelové scénky na témata (někdo chce získat tvoji hračku a nabádá tě k výměně za jinou; někdo chce, abys kvůli němu lhal, a tváří se na tebe moc smutně...).

5. Shrňte společně, co nyní znamená slovo manipulace pro žáky. Opět zapište na tabuli a porovnejte s předchozími odpověďmi.

6. Dodívejte se na video do času 09:33. Pak video postupně zastavujte při testových otázkách (10:04, 10:45, 11:39). Nechejte žáky se rozhodnout a zapsat odpověď např. na stírací tabulku. Po každé otázce vyhodnoťte. Která sdělení ve videu byla faktem, která názorem?

7. Nechejte žáky rozvést vyprávění uvedené větou: **Jednou odpoledne u našeho domu zazvonil můj spolužák/spolužačka, abych šel/šla ven. Moje maminka mi však dala za úkol vyluxovat ...**

Popis ověřování

Jedná se o zkušenostní očekávaný výsledek učení. Podstatný je průběh a aktivní zapojení žáků. Při diskusi učitel sleduje:

- zda žák odhalí manipulativní věty ve videoukázce;
- zda dokáže odmítnout manipulaci v komunikaci;
- zda dokáže reflektovat, co mu při odmítnutí pomáhá a jak se při něm cítí

Zdroj:

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/4715-manipulace-s-lidmi>